

# ΝΕΟΛΟΓΟΥ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 37.

ΤΟΜΟΣ Γ'.

31 ΙΟΥΛΙΟΥ 1894.

## ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Τὸ ἑλληνικὸν δημόσιον ἐπασχολοῦσιν εὐλόγως τὰ ἐπακόλουθα τῆς διακοπῆς τῶν οικονομικῶν διαπραγματεύσεων. — Μοῖρὰ τις τῶν εὐρωπαϊῶν πιστωτῶν τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου, ὑπὸ μόνου τοῦ αἰσθήματος τῆς πλεονεξίας ἀγομένη, γῆν καὶ θάλασσαν ἐξακολουθεῖ ταράττουσα, ὅπως παρασύρῃ κυβερνήσεις τινὰς εἰς ἐπίσημον διάβηρα παρὰ τῇ ἑλληνικῇ πρὸς διακανόνισιν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δημοσίου χρέους κατὰ τὰς ἀξιώσεις αὐτῶν, ἀπαρδούσας ὅλως εἰς τὰς πραγματικὰς δυνάμεις τῆς χώρας, ἃς ἐν τούτοις γενικῶς ὁμολογεῖται ὅτι καὶ λίαν αἰσιოდόξως ἐξετιμῶνεν ὁ κ. Τρικούπης, προβάς εἰς τὰς γνωστὰς παραχωρήσεις, τὰς μὴ δυνηθείσας νὰ κορέσωσι τὴν ὑπερογκὸν ταύτην πλεονεξίαν, ἀξιώσεις δέ, αἵτινες ἔντισι καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ καλῶς ἐννοούμενον συμφέρον τῶν ὁμολογιούχων ἀντιστρατεύονται. — Οἱ ὁμολογιούχοι οὗτοι, κατορθωτικῶς ιδιοποιούμενοι τὴν γενικὴν ἀντιπροσωπείαν τῶν πιστωτῶν τῆς Ἑλλάδος, ἥς αἱ ὁμολογίαι κατὰ τὰ δύο τρίτα εὐρίσκονται εἰς ἑλληνικὰς χεῖρας, ὅπερ εἰς τοὺς ἑλλήνας πιστωτὰς παρέχει τὸ δικαίωμα ἐπικρατήσεως ἐν ταῖς περὶ τούτου ἀποφάσεσιν, ἐννοοῦσι νὰ καλὰ νὰ ἐπιβάλλωσι τοὺς ἰδίους ὅρους, μηδαμῶς λαμβάνοντες ὑπ' ὄψει ὅτι ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις, ἐπιεικῶς ἀποδεξαμένη τοὺς Εὐρωπαίους μόνους ὡς ἐκπροσωποῦντας τὸ ὅλον τῶν πιστωτῶν τοῦ κράτους καὶ ἐν ταῖς μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῶν διαπραγματεύσεσιν οὕτω γενναίως πρὸς ἐκδοχὴν, ἔπραξεν ὅτι μὲν ἡ τιμὴ καὶ ἡ ἀγαθοπιστία αὐτῆς ὑπὸ γόρευσ, πλέον δὲ ἐκείνου, τὸ ὅποιον αἱ τε παροῦσαι καὶ αἱ μέλλουσαι οικονομικαὶ δυνάμεις τῆς χώρας ἐπιτρέπουσι πρὸς τὴν δυνατὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἐκ τῆς διαταρᾶς τῶν δημοσίων οικονομικῶν τοῦ βασιλείου ζημιουμένων, ὡς τοῦτο ἀπεκαλύφθη ἄρτι ὁμολογούμενον καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν εἰς Ἀθήνας ἀποσταλόντων ἀντιπροσώπων, ὧν εἷς, ὁ τῶν Γάλλων κ. Ὁρνστάιν, δι' ἐπιστο-

λῆς αὐτοῦ πρὸς τὸν πρόεδρον τοῦ γαλλικοῦ κοινοῦ πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἐπιρρίπτουσι τὴν εὐθύνην τῆς διακοπῆς τῶν διαπραγματεύσεων ἐπὶ τῶν κοινοτήτων. ῥητῶς ἀποφαίνεται περὶ τοῦ τελευταίου σχεδίου τοῦ συμβιβασμοῦ ὡς παρέχοντος τοῖς πιστωταῖς πολλῷ πλέον ἢ ὅτι οὗτοι ἔλαβον καὶ λαμβάνουσι παρ' ἄλλων κρατῶν, ἀνάλογον συμβιβασμὸν διομολογησάντων· πρὸς τοῦτο δέ, ἐξαντλήσαντες πάντα τὰ ἐν διαπραγματεύσεσιν δυνατὰ τεχνάσματα καὶ μεγίστη καὶ ἀριδνηλοτάτη κακοπιστία κατὰ τὴν διακοπὴν τῶν διαπραγματεύσεων χρησάμενοι, ἀναφορὰς καὶ διαμαρτυρίας διατυποῦσι πρὸς τὰς οἰκείας κυβερνήσεις, ἡγουμένων κυρίως τῶν Γερμανῶν, καὶ τοῦτ' αὐτὸ τὴν ἐνεργὸν αὐτῶν ἐγέμβασιν ἐξαιτοῦνται. — Κατὰ τινὰς τὰ διαβήματα ταῦτα τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος δυσοικονομητῶν πιστωτῶν δὲν ἀπέβησαν ὅλως ἄγωνα, τινῶν τῶν ἐνδιαφερομένων διῆθεν ξένων κυβερνήσεων συνεννοηθειῶν ἢ συνεννοουμένων περὶ κοινῆς αὐτῶν παρὰ τῇ ἑλληνικῇ ἐνεργείας καὶ περὶ ναυτικῆς ἐτι πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἐνεργείας ταύτης ἐν ἀνάγκῃ διαδηλώσεως. — Αἱ εἰδήσεις ὅμως αὗται πολὺ ἀφίστανται τῆς ἀληθείας, πρῶτον μὲν διότι φρόκεται μόνον περὶ συνεννοήσεως δύο κοινοτήτων, τοῦ γερμανικοῦ καὶ τοῦ γαλλικοῦ, καὶ ὅχι τῶν κυβερνήσεων, εἴτα δὲ διότι, καὶ εἴ ποτε αἱ κυβερνήσεις αὗται, γνωσιμαχοῦσαι πρὸς τὰς προτέρας δηλώσεις αὐτῶν περὶ τοῦ καθαρῶς ιδιωτικοῦ χαρακτῆρος τῆς κερδοσκοπικῆς ἐπιχειρήσεως, εἰς ἣν ἐπὶ ἰδίῳ αὐτῶν οικονομικῷ κινδύνῳ προβαίνουσι τὰ εἰς χρεώγραφα ξένων κυβερνήσεων τὰ κεφάλαια αὐτῶν διαθέτοντα ἄτομα, προέβαινον εἰς ἐπίσημόν τι διάβημα, εἰς οὐδὲν πρακτικὸν ἀποτέλεσμα θὰ ἠδύνατο νὰ καταλήξῃ πᾶσα τοιαύτη πίσις. — Καὶ φαίνεται μὲν ἡ διάθεσις τινῶν τῶν εὐρωπαϊῶν κεφαλαιούχων, ὅπως τὴν δύναμιν τῶν κρατῶν αὐτῶν μεταχειρισθῶσιν εἰς ἀναγκαστικὴν διατήρησιν ἀσθενοῦς λαοῦ εἰς οικονομικὰς ὑποχρεώσεις, προδήλως προωρισμένης νὰ διαιωνίσωσι τὴν οικονομικὴν αὐτοῦ καχεξίαν· ἀλλ' εὐτυχῶς, καὶ ἂν ἐν τινι πρωτεύουσῃ ἐκδηλῶνται τὰ-

σεις πρὸς τοιαύτην πολιτικὴν, ἀλλαχοῦ, ἐν Λονδίῳ δηλαδὴ, ἐνθα καὶ ἀπερρίφθη ἡδὴ ἡ πρότασις περὶ ἀποκλείσμου τῶν ἑλληνικῶν χρεωγράφων ἀπὸ τῶν χρηματιστηρίων, ἀντίθετοι κρατοῦσι γινώμαι. — Τὰς γνώμας ταύτας, ἐγγύτατα γενομένης τῆς ὑπὸ τῆς ἀγγλικῆς ἐπιτροπῆς μονομεροῦς μετὰ τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως διομολογήσεως τοῦ συμβιβασμοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ τελευταίως ἐκπονηθέντος καὶ ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων πάντων καὶ τοῦ κ. Τρικούπη μονογραφηθέντος προκαταρκτικοῦ σχεδίου, οἱ ἐν Βερολίῳ, συμμαχοῦντων αὐτοῖς καὶ τῶν ἐν Παρισίοις, ἀγωνίζονται παντὶ σθένει νὰ μεταβάλωσι κατ' ὀρθοὺς δὲ ἤδη νὰ ματαιώσωσι τὴν γενομένην ἡδὴ τῇ τρίτῃ ἐν Λονδίῳ συνέλευσιν τῶν ἀγγλῶν ὁμολογιούχων, παρ' οἷς τὸ οἰκεῖον κομιτᾶτον ὑπεστήριξε τὴν παραδοχὴν τοῦ προσωρινοῦ σχεδίου, ἀλλ' οἱ ὅποιοι ἀνέβαλον τὴν ὁριστικὴν ἀπόφασιν εἰς ἄλλην συνεδρίαν· ἐλπίζεται ὅμως ὅτι δὲν θὰ ἐπιτύχωσι τοῦ ποθομένου, ὅτι δὲ ἡ γερμανογαλλικὴ αὕτη δυστροπία θὰ παραμείνῃ μεμονωμένη, ὅτε ἐκοῦσα ἀκουσα θὰ προσχωρήσῃ εἰς τὰς ἀγγλικὰς ἀρχάς, τοῦτο μόνον καταλείπουσα προῖον τῆς ἐκδηλώσεως αὐτῆς, τὰς μελαγχολικὰς σκέψεις, ἃς θὰ παράγῃ πάντοτε ἡ ἀνάμνησις γερωμένου γαλλικοῦ συνασπισμοῦ ἐπὶ σκοπῷ ἔστω καὶ ἠθικῆς καταπίεσεως ἀσθενοῦς κρατειδίου, ὅπερ, ἀστοχῆσαν εἰς τὴν οἰκονομικὴν διαχείρισιν αὐτοῦ καὶ μηκέτι ἐπαρκοῦν εἰς ἀκεραίαν ἐκπλήρωσιν τῶν φιλοκερδέστερον τοῦ πρέποντος ἐπιβληθεισῶν αὐτῷ ὑποχρεώσεων, δὲν ἀρνεῖται ἐν τούτοις νὰ πράξῃ πᾶν ὅ,τι δύναται ὑπὲρ τῶν δανειστῶν αὐτοῦ.

Τὰ σερβικὰ πράγματα ἤρξαντο αὐθις ἐπισύροντα τὴν προσοχὴν. — Ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος, ὑποσχόμενος, ὡς γνωστὸν, διὰ τῆς περὶ τῆς τελευταίας μεταπολιτευσεως προκηρύξεως αὐτοῦ νὰ χορηγήσῃ τῇ χώρᾳ νέον συνταγματικὸν χάρτην, ἀπληλαγμένον τῶν μειονεκτημάτων τοῦ τε καταργηθέντος καὶ τοῦ εἰς προσωρινὴν ἰσχύν ἀνακλινθέντος, ἐπελάβετο τῆς ἐκπληρώσεως τῆς υποσχέσεως αὐτοῦ, ἀρξάμενος ἀποπειρῶν πρὸς συνεννόσιν μετὰ τῶν κορυφαίων τῶν κομμάτων· αἱ ἀποπειραὶ ὅμως αὗται, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν μετὰ τῆς ἰσχυροτάτης τῶν μερίδων συνεννόσιν, δὲν φαίνονται μέχρι τοῦδε ἐπαγγελλόμεναι ἐπιτυχίαν. — Τοιαύτη, φαίνεται, ἐν ταῖς ἐμμέδοις προκαταρκτικαῖς διαπραγματεύσεσιν ἐξεδηλώθη διάστασις γνώμων μεταξὺ τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ ἡγέτου τῆς ριζοσπαστικῆς μερίδος κ. Πάσιτς, ἐκείνου μὲν μετὰ καὶ τοῦ βασιλοπάτορος, ᾧ ἐπιτηδες εἰς Παρισίους μεταβάς συνεβουλεύσατο ὁ συνταγματάρχης Μιλοβάνοβιτς, θέλοντος τὸ νέον σύνταγμα περιορισμένον εἰς τὰ ἀπολύτως ἀπαραίτητα κοινοβουλευτικὰ ὅρια, τούτου δὲ ἀξιοῦντος τοὺς ὄρους αὐτοῦ ὡς οἷον τε κοινοβουλευτικωτέρους, ὥστε οὐδὲ εἰς ἄμεσον ἀκρόασιν ἐν τοῖς ἀνακτόροις ἐγένετο δεκτὸς ὁ κ. Πάσιτς. — Τοῦναντίον αἱ περὶ συνδιαλλαγῆς τοῦ ἡγέτου τῆς φιλελευθέρου μερίδος καὶ πρώην ἀντιβασιλέως κ. Ρίστιτς μετὰ τῆς αὐτῆς ἐνέργειας φαίνονται ἐγγὺς τῆς ἐπιτεύξεως τοῦ ποθομένου, ὅπερ φαίνεται προδηλοῦν τὴν διὰ συνεννόσεως πρὸς τὴν μερίδα τὴν ἥκιστα τὰς συμπάθειας τῆς χώρας συγκεντροῦσαν, καὶ αὐτοῦ δὲ τοῦ βασιλέως Ἀλέξανδρου

κατὰ τὴν τελευταίαν κυβερνήσιν αὐτῆς διὰ τὸ ἄκρως αὐταρχικὸν αὐτῆς τὴν δυσὶ ἐνεῖαν ἐπισύρασαν, ἐκπόνησιν τοῦ νέου συνταγματικοῦ χάρτου τοῦ βασιλείου. — Ἐν τούτοις ἡ πείρα διδάσκει ὅτι παρὰ τοῖς συνταγματικῶς πολιτευομένοις λαοῖς τότε ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ θεμελιώδεις νόμοι ἐφαρμόζονται μετὰ τῆς δυνατῆς ἐντελείας καὶ οὕτως ἐπιτρέπουσι τὴν ἀσφαλεστέραν περὶ τῆς ἐπιτυχίας ἢ τῶν ἐπενεκτέων ἐπ' αὐτῶν μεταγενεστέρων τροποποιήσεων κρίσιν, ὅταν ὁ θεσπισμὸς αὐτῶν γίνηται οὐχὶ μονομερῶς, ἀλλὰ τῇ συνεννοήσῃ μετὰ τῆς ἰσχυροτάτης καὶ ἐπὶ μακρότατον τὴν πλειοψηφίαν τῆς χώρας ἐκπροσωπησάσης μερίδος. — Ἐλπίζωμεν ὅτι ἡ ἐν Νύσσῃ παρουσία τοῦ βασιλοπάτορος Μιζάνου, ἐπανακάμψαντος ἡδὴ εἰς Σερβίαν μετὰ τῆς ἀποφάσεως νὰ ἐγκατασταθῇ αὐτῷ διαρκῶς, πεπρωτισμένου δὲ ὑπὸ τῶν ἐφοδίων τῆς ἐκ μακροῦ χειρὸς τῆς ὑπάτης ἀρχῆς πείρας καὶ χρησιμοποιοῦντος τὴν ἐπιτροπὴν αὐτοῦ καταλιπῶν, θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ζητήματος κατὰ τὴν ἀπαλλάσσοντα τὸν βασιλέα ἀπὸ μελλόντων περισπασμῶν. — Λογικαί τινες ἀποριδαί, ἐκ μέρους δηλ. τῆς αὐτῆς καὶ τοῦ ἔθνικοῦ κόμματος, παραχωρήσεις θὰ ἠδύνατο καὶ τῷ βασιλεὶ νὰ καταστήσῃ μᾶλλον ἀπερίσπαστον τὴν ἀρχήν, καὶ τοῖς ριζοσπαστικοῖς, συντελοῦσιν εἰς τὴν ὁμαλὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας, νὰ παγιώσωσι τὸ γόνυ τῶν αὐτῶν, διασαλευθὲν ὅπωςδὴποτε ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς στάσεως αὐτῶν, προκαλεσάσης τὴν τελευταίαν μεταπολίτευσιν.

Πρὸς τῇ ἐνδημούσῃ καὶ ὀσημέρᾳ δεινυμένην οἰκονομικῇ κρίσει καὶ τῇ ἀπὸ τῆς καταστάσεως τῆς δημοσίου ἀσφαλείας τὰ ἰταλικά πράγματα ἐπισύρουσι τὴν προσοχὴν τῶν πολιτικογραφούντων καὶ διὰ τὴν γινομένην αὐθις κατ' ἀπαραίτητον ἀνάγκην ἀνάξουσιν τῆς ἀπὸ τοῦ ἰταλικοῦ Παναμίσκου ἠθικῆς πληγῆς. — Μὴ λήξαντος δηλ. τοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο γνωστοῦ τραπεζιτικοῦ σκανδάλου διὰ τῆς παραδόξως ἀθωωτικῆς ἐκείνης ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου, συνέστη νέα ἀνακριτὴ ἐπιτροπὴ, ἥτις προτίθεται νὰ εἰσδύσῃ βαθύτερον καὶ ἐκτενέστερον εἰς τὰς ἐρεῦνας αὐτῆς, ἀπὸ τῶν ὁπίων πιθανώτατα ἡ ἰταλικὴ δικαιοσύνη θὰ πορισθῇ τὰ ἀναγκαῖα νομικὰ πειστήρια πρὸς ἐκδοσὴν ἐτυμολογίας δικαιοτέρας. — Ἦδη πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀπειλεῖται διὰ τῆς εἰς οἰκὸν παραπομπῆς αὐτὸς ὁ τέως πρωθυπουργὸς κ. Ριολίττης, τοῦτο δὲ περιβάλλει τὸ ζήτημα καὶ διὰ πολιτικῆς σημασίας εὐαρεστούσης βεβαίως τῷ κ. Κρίστη, οὗ ἡ κοινοβουλευτικὴ θέσις οὕτως ἐνισχύεται. Καὶ εἶνε μὲν πιθανὸν ὅτι ὁ κ. Ριολίττης ἐνθά κατὰδικασθῇ ἐπὶ παραχρῆσιν, καὶ ἂν μόνον ὅμως τὸ οἰκονομικοπολιτικὸν αὐτοῦ σύστημα κατελεγχθῇ, ἐξουδετεροῦται σπουδαῖος ἀντιπολιτευτικὸς παράγων καὶ ἀνικανωτέρα γίνεται ἡ ἀντιπολιτευσις πρὸς σχηματισμὸν κυβερνήσεως. — Μόνον τοῦτο θὰ ὑπολείπεται πάντοτε δυσχερές, ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Κρίστη χρησιμοποίησις τῆς κραταιουμένης κυβερνητικῆς πλειοψηφίας πρὸς βελτίωσιν τῆς ὀσημέρᾳ δεινότερας δεικνυομένης οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ κράτους, οὗ τὰ ἑλλείματα τοῦ προϋπολογισμοῦ διαρκῶς σωρεύονται ἐπ' ἄλλήλων.